

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.124

26.5.2022.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 123. sednice Komisije za žalbe, održane 26.5.2022. godine u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni svi članovi Komisije: Olivera Milošević, Zorica Višnjić, Vlado Mareš, Dragan Đorđević, Vida Petrović Škero, Snežana Andrejević, Jelka Jovanović, Tamara Skrozza, Bojan Cvejić, Zlatko Čobović i Jelena Petković

Ostali prisutni: Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

- 1.Razmatranje žalbe Sindikata RTS „Nezavisnost“ na tekst objavljen na portalu „Blic.rs“
- 2.Razmatranje žalbe UG „Slovakinje nisu 'zuske', ni 'totice', ni 'skotice'“ na tekst objavljen na portalu „Dnevnik.rs“
- 3.Razmatranje žalbe Tamare Skrozze na tekst objavljen u magazinu „Story“
- 4.Razmatranje žalbe Nataše Stojković na tekst objavljen na portalu „Rešetka.rs“

1.Predstavnik sindikata RTS „Nezavisnost“ naveo je u žalbi da je informacija iz naslova i teksta da je sindikat pozvao svoje članove da tužbom traže dodatna sredstva „iz džepova građana“ zbog rada pod rizikom u vreme pandemije kovida, neistinita, nepotpuna i zlonamerno plasirana, kao i da portal nije objavio demanti koji je dostavio. U kraćoj raspravi, Vida Petrović Škero je rekla da reč o klasičnom „pravljenju uznemirenja“, jer je objavljena vest koja nije tačna. Dodala je i da je demanti korektno napisan, odnosno da nije u „svađalačkom tonu“ da bi izazvao revolt u redakciji „Blica“, te da nesporno postoji prekršaj Kodeksa. Sličnog mišljenja bila je i Jelena Petković, koja je naglasila da je tekst tendenciozan, a da je očigledno i da autor teksta nije najbolje razumeo kako unutar javnog servisa funkcionišu sindikati i šta se dešava kada zaposleni pokušavaju da ostvare neka svoja prava. Kodeks je prekršen i neobjavljivanjem demantija. Komisija je, nakon toga, jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 1 i 5 poglavlja I i tačka 6 poglavlja IV.

2. Neformalno udruženje Slovačkinja žalilo se na upotrebu uvredljivog termina „zuske“ u spornom tekstu i na širenje stereotipa kojima se Slovačkinje izjednačavaju sa kućnim pomoćnicama. Tamara Skrozza je, u toku diskusije, rekla da je žalbu trebalo prihvatiti bez obzira što udruženje nije zvanično registrovano, jer su one i kao grupa mogle da se žale, pa i svaka od njih pojedinačno, kao i da misli da Kodeks jeste prekršen jer se Slovačkinje zaista poistovećuju sa čistačicama i kućnim pomoćnicama. U Beogradu, dodala je, postoji i dodatni stereotip da su one skuplje od drugih jer su „bolje čistačice“. Snežana Andrejević se saglasila i sa tim da su imale pravo da se žale i kao grupa i pojedinačno i sa činjenicom da je reč o veoma prisutnom stereotipu i nekorektnom govoru, koji je bio takav i kad je nastao posle Drugog svetskog rata. Jelena Paetković je ukazala na to da je ovakve tekstove objavilo više medija, što govori da je u pitanju nasleđeni stereotip, kojeg verovatno novinari i urednici nisu ni svesni. Ocenila je da nije reč o zloj nameri, nego jednostavno o tome da im niko nije skrenuo pažnju na to, jer se o ovome nikada nije govorilo. Vida Petrović Škero je rekla da je sporan tekst zapravo pozitivno intoniran – da je reč o vrednim ženama, koje izdržavaju svoje porodice radeći po kućama, pa se čak i objašnjava poreklo izraza „zuske“. Ali, s obzirom na to da se takvi tekstovi pojavljuju ne retko u medijima i da njih to povređuje, jer se time stvara utisak da su Slovačkinje jedino sposobne da čiste, odnosno da ta lakoća u upotrebi stereotipa nekog vređa, Savet za štampu ima posebnu odgovornost da ukaže na to i zato će glasati da je prekršen Kodeks. Komisija je jednoglasno odlučila da su prekršene tačka 1 poglavlja IV i tačka 4 poglavlja V.

3. Članica Komisije Tamara Skrozza podnela je žalbu zbog intervjua u kojem pevačica Milica Pavlović govori o svojoj baki, oboleloj od Alchajmerove bolesti, uz koji su objavljene i fotografije bake, koja, očigledno nije svesna u čemu učestvuje. Tamara Skrozza bila je isključena iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi. Po mišljenju Bojana Cvejića, Kodeks novinara je prekršen u ovom slučaju, bez obzira što misli da nije postojala zla namera. Ali, svakako je reč o zloupotrebi osobe koja nije bila svesna svoje medijske izloženosti. Dodao je da je moguće i da je ona zloupotrebljena za promociju javne ličnosti, ali nije siguran u to, možda je „Stori“ samo želo da to bude „topla ljudska priča“, pa je iz neznanja novinara neko zloupotrebjen. Vida Petrović Škero je navela da Milica Pavlović može i ne mora da zna, ali da novinari moraju znati da fotografije ne smeju da se objavljuju bez saglasnosti lica koje je na fotografijama, a da lica koje boluje od određenih bolesti nije u stanju da da saglasnost. Dodala je da je prekršen i zakon o zdravstvenoj zaštiti. Zlatko Čobović je želeo da ukaže na dve stvari. Prvo, da nije bitno da li su urednik ili novinar imali nameru, bitno je ono što mi vidimo, što je objavljeno. I drugo, nije bitno da li je žena na fotografiji baba ili rođaka ove druge ili nije, jer to što je neko nečiji rođak ne može biti opravdanje za objavljivanje fotografija. Snežana Andrejević je rekla da za objavljivanje fotografija nisu ispunjeni uslovi iz člana 43 Zakona o javnom informisanju i medijima, dok je Zorica Višnjić istakla da ne može da se otme utisku da je ovo urađeno da predumišljajem, budući da je potrebno dosta truda da se baka pripremi za fotografisanje. Zato veruje da su u redakciji znali šta rade i da su hteli da prodaju jednu „tužnu priču“, jer se takve priče dobro prodaju. Komisija je, posle diskusije, jednoglasno odlučila da je prekršena tačka 1 poglavlja VII i tačka 7 poglavlja VI.

4. Nataša Stojković podnela je još jednu žalbu, ovoga puta zbog teksta u kojem se, između ostalog, tvrdi da je protiv nje podignuta optičnica jer je „krvnički tukla svoju decu“, tvrdeći da portal protiv nje vodi kampanju, u dogovoru sa ocem dece. Zorica Višnjić je smatrala da je identitet majke i dece otkriven, ne direktno, već posredno, jer u tekstu ima sasvim dovoljno

elemenata da se u tako maloj sredini zna o kome je reč, pogotovo što su oni u tom tekstu podsetili na sam događaj i objavili snimak. Vida Petrović Škero i Snežana Andrejević su se saglasile da je poseban problem objavljivanje sudskih dokumenata u postupku koji je zatvoren za javnost. Snežana Andrejević naglasila da, kada je u porodično -pravnim sporovima isključena javnost, sud nije ovlašćen, ni pod kojim uslovima, da dostavlja nepravosnažnu odluku, nikome osim strankama i njihovim punomoćnicima, te da isto važi i za tužilaštvo i organ starateljstva. Pravosnažnu odluku jedino sud može da dostavi organu starateljstva da je upiše u evidenciju koja nije javna. Ni pod kojim uslovima sudske odluke se ne mogu objavljivati, objasnila je. Ona je dodala da neko ko je omogućio da dokumentaciju dobije neko ko nije stranaka u postupku treba krivično da odgovara. Tamara Skrozza je istakla da joj je posebno zasmetalo to što se urednik u odgovoru na žalbu poziva na interes dece, koju su upravo ovim tekstovima obeležena za ceo život. Članovi Komisije su se saglasili da bi u odluci trebalo posebno naglasiti da je Komisija u februaru već donela odluku da je prekršen Kodeks, a da redakcija iz toga ništa nije naučila. Članovi Komisije su jednoglasno odlučili da su prekršene tačka 3 poglavlja IV, tačka 1 poglavlja V i tačke 1 i 4 poglavlja VII.

Sednica je završena u 18.45 sati.

Zapisnik vodila

Predsedavajuća

Gordana Novaković

Olivera Milošević